

मराठी

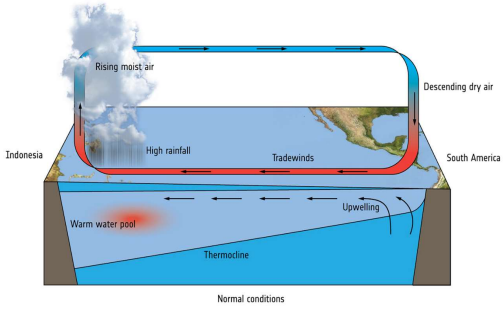
ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

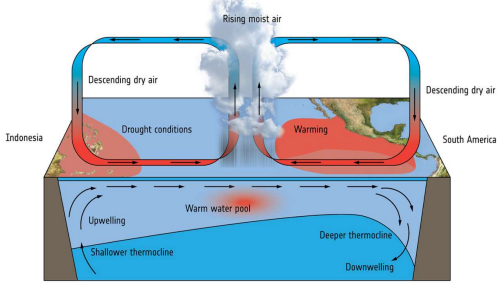
07 मार्च 2024

राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय बातम्या

एल निनो 2023: रेकॉर्डवरील सर्वात मजबूत

Normal conditions

El Niño conditions

संदर्भ:

- जागतिक हवामान संघटना (WMO) ने 5 मार्च रोजी घोषित केले की 2023-2024 एल निनो हा रेकॉर्डवरील सर्वात मजबूत पाचपैकी एक आहे.
- कमकुवत प्रवृत्ती असूनही, एल निनो आगामी महिन्यांत हवामानावर परिणाम करत राहण्याची अपेक्षा आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- मार्च ते मे या कालावधीत जवळपास सर्व भूभागावर सामान्य तापमानापेक्षा जास्त तापमानाचा अंदाज आहे.
- प्रचलित एल निनो परिस्थितीमुळे आधीच जगभरात विक्रमी तापमान आणि तीव्र घटना घडल्या आहेत, 2023 हे रेकॉर्डवरील सर्वात उष्ण वर्ष आहे.
- WMO ने मार्च-मे दरम्यान अल निनोची 60% शक्यता आणि एप्रिल-जून दरम्यान तटस्थ स्थितीची 80% शक्यता वर्तवली आहे.
- शास्त्रज्ञांनी सुचवले आहे की जर ला निना परिस्थिती जून-ऑगस्टपर्यंत तयार झाली तर 2023 च्या तुलनेत भारतात मान्सूनचा पाऊस सुधारू शकतो.

बद्दल:

- एल निनो म्हणजे मध्य आणि पूर्व उष्णकटिबंधीय पॅसिफिक महासागरातील समुद्राच्या पृष्ठभागाची नियतकालिक तापमानवाढ, दर दोन ते सात वर्षांनी होते आणि नऊ ते बारा महिने टिकते.
- हे हॉर्न ऑफ आफ्रिका आणि दक्षिण यूएस मध्ये वाढलेल्या पावसाशी आणि दक्षिणपूर्व आशिया, ऑस्ट्रेलिया आणि दक्षिण आफ्रिकेतील कोरड्या, उबदार परिस्थितीशी संबंधित आहे.
- डब्ल्यूएमओचे महासचिव सेलेस्टे साऊलो यांच्या मते, गेल्या दहा महिन्यांपासून जागतिक स्तरावर असामान्य उच्च समुद्र-पृष्ठभागाचे तापमान कायम आहे, केवळ एल निनोने स्पष्ट केले नाही.
- एल निनोचा विशेषतः विकासाच्या दुसऱ्या वर्षात, विशेषतः 2024 मध्ये हवामानावर सर्वाधिक परिणाम होतो.
- जून 2023 मध्ये सुरू झालेला सध्याचा एल निनो इव्हेंट नोव्हेंबर-जानेवारीमध्ये 1991-2020 च्या सरासरीपेक्षा सुमारे 2 अंश सेल्सिअस तापमानासह शिगेला पोहोचला.
- या एल निनो इव्हेंटने समाज आणि अर्थव्यवस्थांवर लक्षणीय परिणाम केला आहे, अचूक हंगामी अंदाज देशांना कृषी, जलसंपत्ती आणि आरोग्य यासारख्या हवामान-संवेदनशील क्षेत्रांमध्ये तयार होण्यास मदत करतात.
- एल निनोशी संबंधित हवामान आणि हवामानाच्या तीव्रतेच्या सुरुवातीच्या इशान्यांनी असंख्य जीव वाचवले आहेत.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

नौदलाने INS जटायू, MH-60R हेलिकॉप्टर स्क्वाड्रन तैनात केले

INS जटायू:

- भारतीय नौदलाने आयएनएस जटायूला मिनीकॉय बेटावर कार्यान्वित केले, कावरत्ती येथील आयएनएस द्विपरक्षक नंतर लक्षद्वीपमध्ये त्याचा दुसरा तळ आहे.
- INS जटायूला कार्यान्वित करणे हा नऊ डिग्री चॅनल आणि दळणवळणाच्या महत्त्वपूर्ण सागरी मार्गाजवळील धोरणात्मकदृष्ट्या स्थित बेटांवर भारताच्या पाळत ठेवणे आणि सुरक्षा वाढवण्यासाठी टप्प्याटप्प्याने विस्तारित योजनेचा एक भाग आहे.
- लक्षद्वीप बेटांमध्ये INS जटायुची उपस्थिती भारतीय नौदलाची उपस्थिती मजबूत करेल, त्यामुळे क्षमता बांधणी, कारवाई क्षेत्र आणि या भागात टिकून राहण्याची क्षमता वाढवेल.
- मोठ्या जहाजांना सामावून घेण्यासाठी, कनेक्टिव्हिटी सुधारण्यासाठी आणि प्रतिसाद आणि क्षमता वाढविण्यासाठी मिनीकॉय बेटावरील जेट्टीच्या पायाभूत सुविधांमध्ये सुधारणा करण्याच्या योजना सुरू आहेत.

MH-60R स्क्वाड्रन INAS 334 'सीहॉक्स' म्हणून नियुक्त

- नौदलाने आपले पहिले MH-60R मल्टी-रोल हेलिकॉप्टर स्क्वाड्रन, INAS 334 'सीहॉक्स', कोची येथे कार्यान्वित केले.
- स्क्वाड्रनमध्ये 48 अधिकारी आणि 170 पुरुष आहेत आणि कॅप्टन एम. अभिषेक राम यांच्या नेतृत्वात आहे, जे विस्तृत उड्डाणाचा अनुभव असलेले प्रायोगिक चाचणी पायलट आहेत.
- सीहॉक्सच्या रचनेद्वारे आणि चार हेलिकॉप्टरसह पारंपारिक वॉटर कॅननची सलामी हा ऐतिहासिक क्षण आहे.
- MH-60R स्क्वाड्रन भारतीय नौदलाच्या रोटरी फ्लीट आणि त्याच्या पाणबुडीविरोधी युद्ध क्षमतांसाठी एक मोठी क्षमता वाढवते.

कोलकाता येथे भारतातील पहिल्या अंडरवॉटर मेट्रो लाइनचे पंतप्रधानांनी उद्घाटन केले

संदर्भ:

- कोलकातामध्ये, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी कोलकाता मेट्रोच्या एस्प्लेनेड-हावडा मैदान विभागाचे उद्घाटन केले, हुगळी नदीच्या खालून जाणारा भारतातील पहिला पाण्याखालील वाहतूक बोगदा चिन्हांकित केला.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- पूर्व-पश्चिम कॉरिडॉरचा भाग असलेला एस्प्लेनेड-हावडा मैदान हा 4.8 किलोमीटरचा विस्तार आहे आणि तो ₹4,965 कोटी खर्चून बांधला गेला आहे.
- याव्यतिरिक्त, 5.4 किलोमीटर लांबीच्या आणि ₹1,430 कोटी खर्चाच्या न्यू गारिया-विमानतळ मार्गाच्या कवी सुभाष-हेमंता मुखोपाध्याय विभागाचे उद्घाटन करण्यात आले.
- या नवीन विभागांचे लक्ष्य कोलकातामध्ये रस्ते वाहतूक कोंडी कमी करणे आणि कनेक्टिव्हिटी वाढवणे आहे.

राष्ट्रीय युवा संसद महोत्सव (NYPF)

संदर्भ:

- 6 मार्च 2024 रोजी, युवा व्यवहार आणि क्रीडा मंत्रालयाने राष्ट्रीय युवा संसद महोत्सव (NYPF) च्या अंतिम फेरीचे आयोजन केले होते.
- 31 डिसेंबर 2017 रोजी पंतप्रधानांच्या मन की बात संबोधनाने प्रेरित झालेल्या या महोत्सवाचा उद्देश लोकशाही तत्त्वे मजबूत करणे, शिस्त आणि सहिष्णुता वाढवणे आणि तरुणांना संसदीय पद्धतींशी परिचित करणे हा आहे.

बद्दल:

- नेहरू युवा केंद्र संघटना (NYKS) आणि राष्ट्रीय सेवा योजना (NSS) यांच्या सहकार्याने युवा व्यवहार आणि क्रीडा मंत्रालयाने विविध स्तरांवर आयोजित केलेल्या NYPF चे आयोजन केले जाते.
- त्यात जिल्हा युवा संसद, राज्य युवा संसद आणि राष्ट्रीय युवा संसद यांचा समावेश आहे, सर्व सक्रिय नागरिकत्वाबद्दल जागरूकता वाढवण्यासाठी, तरुणांच्या सहभागाला प्रोत्साहन देण्यासाठी आणि सहभागींमध्ये नेतृत्व गुण वाढवण्यासाठी सज्ज आहेत.

उद्दिष्टे:

- 18-25 वयोगटातील तरुणांचा आवाज जिल्हा, राज्य आणि राष्ट्रीय स्तरावर विचारविनिमय करून वाढवणे हा महोत्सवाच्या मुख्य उद्देशांपैकी एक आहे.
- तरुणांना सार्वजनिक समस्यांशी संलग्न होण्यासाठी, स्पष्ट मत तयार करण्यासाठी आणि त्यांच्या निर्णय क्षमता विकसित करण्यासाठी उत्तेजित करण्याचा हेतू आहे.
- शिवाय, भिन्न विचारांबद्दल आदर वाढवणे, चर्चेतील नियमांचे महत्त्व अधोरेखित करणे आणि नवीन भारताच्या व्हिजनवर तरुणांच्या मतांचे दस्तऐवजीकरण करणे, त्यांना धोरणकर्त्यांसाठी प्रवेशयोग्य बनविण्याचा प्रयत्न करतो.

सीबर्ड प्रकल्प

2024 थीम:

- तरुण आवाज: राष्ट्राच्या परिवर्तनासाठी संलग्न आणि सक्षम व्हा

संदर्भ:

- संरक्षण मंत्री कर्नाटकातील नौदल तळ कारवार येथे सीबर्ड प्रकल्पाच्या प्रमुख पायाभूत सुविधा/सुविधांचे उद्घाटन करणार आहेत.

बद्दल:

- भारतासाठी सर्वात मोठा नौदल पायाभूत सुविधा प्रकल्प, त्यात भारताच्या पश्चिम किनारपट्टीवर कारवार येथे नौदल तळाची निर्मिती समाविष्ट आहे.
- तत्कालीन संरक्षण मंत्री जॉर्ज फर्नांडिस यांनी पोखरण-2 नंतर 1999 मध्ये मंजूर केला.
- पूर्ण झाल्यावर, हा 3 अब्ज डॉलरचा कार्यक्रम आणि प्रयत्न भारतीय नौदलाला पश्चिम किनाऱ्यावरील सर्वात मोठा नौदल तळ आणि सुएझ कालव्याच्या पूर्वेला सर्वात मोठा नौदल तळ प्रदान करेल.
- यात सुमारे 32 युद्धनौका, 23 पाणबुड्या आणि अनेक विमानांसाठी हॅगर्स सामावून घेता येतील.

उद्देश

पलीट समर्थन प्रदान करणे आणि युद्धनौकांची देखभाल करणे.

टप्पे

पहिला टप्पा

- 10 जहाजांसाठी डिझाइन केलेले, 2011 मध्ये पूर्ण झाले.
- पायाभूत सुविधांमध्ये ब्रेकवॉटर, 10 जहाजांसाठी एक घाट, 10,000 टन शिप लिफ्ट, नेव्हल शिप रिपेअर यार्ड, लॉजिस्टिक आणि शस्त्रसाठा, 1000 कर्मचाऱ्यांसाठी निवास, मुख्यालय/डेपो संघटना आणि 141 खाटांचे नेव्हल हॉस्पिटल यांचा समावेश होता.

टप्पा IIA

- 32 जहाजे, पाणबुड्या आणि 23 यार्डक्राफ्टच्या बर्थिंगसाठी CCS (कॅबिनेट कमिटी ऑन सिक्युरिटी) मंजूरी.
- MOEF आणि IGBC मार्गदर्शक तत्वांचे पालन करणाऱ्या इमारती बांधणे, जहाजे/पाणबुड्यांसाठी पायर्स, तांत्रिक सुविधा, इलेक्ट्रिकल सबस्टेशन आणि चार कॅपिटल जहाजांसाठी कव्हर्ड ड्राय बर्थ यांचा समावेश आहे.
- अधिकारी, वरिष्ठ आणि कनिष्ठ खलाशी आणि संरक्षण नागरी कर्मचाऱ्यांसाठी 10,000 निवासी युनिट्ससह चार टाउनशिप.
- 2700 मीटर धावपट्टी आणि सिव्हिल-एनक्लेव्हसह हिरवे क्षेत्र दुहेरी-वापराचे नेव्हल एअर स्टेशन उभारणे.

आर्थिक लाभ

मराठी

ADDAPEDIA

To get free Live Classes,
Materials Scan this QR Code &
Download our Adda247 App

Daily Current Affairs Encyclopedia

- 7,000 कर्मचाऱ्यांना प्रत्यक्ष रोजगार आणि 20,000 नोकऱ्यांसाठी अप्रत्यक्षपणे रोजगार निर्माण झाला.
- एईकॉम इंडिया लि., लार्सन अँड टुब्रो, आयटीडी सिमेंटेशन इंडिया लि., नागार्जुन कन्स्ट्रक्शन कंपनी, नवयुग अभियांत्रिकी कंपनी लि., आणि शापूरजी पालोनजी समूह सारख्या कंपन्यांचा समावेश असलेले 90% पेक्षा जास्त साहित्य भारतातून प्राप्त झाले आहे.
- एकदा कार्यान्वित झाल्यानंतर, स्थानिक अर्थव्यवस्थेत योगदान देणाऱ्या नौदल सुविधांमध्ये अंदाजे 50,000 व्यक्ती राहतील.
- उत्तरा कन्नड प्रदेशात अपेक्षित औद्योगिक वाढ आणि गुंतवणूक, रोजगाराच्या संधी निर्माण करणे.
- नौदल हवाई स्टेशन हवाई संपर्क सुधारण्यासाठी आणि उत्तर कर्नाटक आणि दक्षिण गोव्यात पर्यटनाला चालना देण्यासाठी, सुमारे 8,000 सरकारी कर्मचाऱ्यांना रोजगार प्रदान करेल.

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.

BILINGUAL
ADDAPEDIA
e-Books

NATIONAL |
INTERNATIONAL |
REGIONAL |
STATE SPECIFIC
CURRENT AFFAIRS
CURATED NOTES

IMPORTANT FOR ALL COMPETITIVE EXAMS